

TRƯỜNG ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
HCMC University of Technology and Education

CHƯƠNG 1

KHÁI QUÁT SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KHOA HỌC XÃ HỘI

GV: GVC.TS Nguyễn Thị Như Thúy

Email: ntnthuy@hcmute.edu.vn

Điện thoại: 0904932816

Cố vấn chuyên môn

*PGS.TS Nguyễn Thị Hồng Xoan
(Trưởng Khoa XHH, trường Đại học KHXX&NV,
ĐH Quốc gia TP HCM)*

XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

MỤC TIÊU BÀI HỌC

- Trình bày các luận điểm chính trong quan điểm xã hội học Max Weber
- Ứng dụng các khái niệm, quan điểm và phương pháp xã hội học của Max Weber phân tích các vấn đề từ thực tiễn xã hội.

NỘI DUNG BÀI HỌC

- Sơ lược tiểu sử của Max Weber.
- Bối cảnh lịch sử xã hội và phương pháp luận
- Quan niệm phương pháp luận của xã hội học Max Weber
- Quan niệm của Max Weber về xã hội học
- Lý thuyết về hành động xã hội

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

1864

Max Weber sinh năm 1864 trong một gia đình đạo Tin lành ở Erfurt thuộc miền đông nam nước Đức

Mẹ của Max Weber là người có ảnh hưởng tới sự nghiệp của ông

Ông đã tốt nghiệp đại học và đỗ bằng tiến sỹ với luận án “Lịch sử các hãng thương mại trong thời trung cổ” tại trường đại học tổng hợp Berlin.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

1893

Max Weber bắt đầu có vị trí khoa học trong trường Đại học Tổng hợp Berlin năm 1893, khi ông 29 tuổi.

1864

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

1896

Năm 1896, Max Weber được bổ nhiệm làm giáo sư tại trường Đại học tổng hợp Freiburg.

Năm 32 tuổi, ông làm giáo sư và giảng dạy kinh tế học chính trị và kinh tế học tại trường Đại học Tổng hợp Heibelburg.

1893

1864

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

1897

Từ năm 1897 đến năm 1903, dưỡng bệnh

1903

Năm 39 tuổi ông mới trở lại với các hoạt động khoa học.

1896

1893

1864

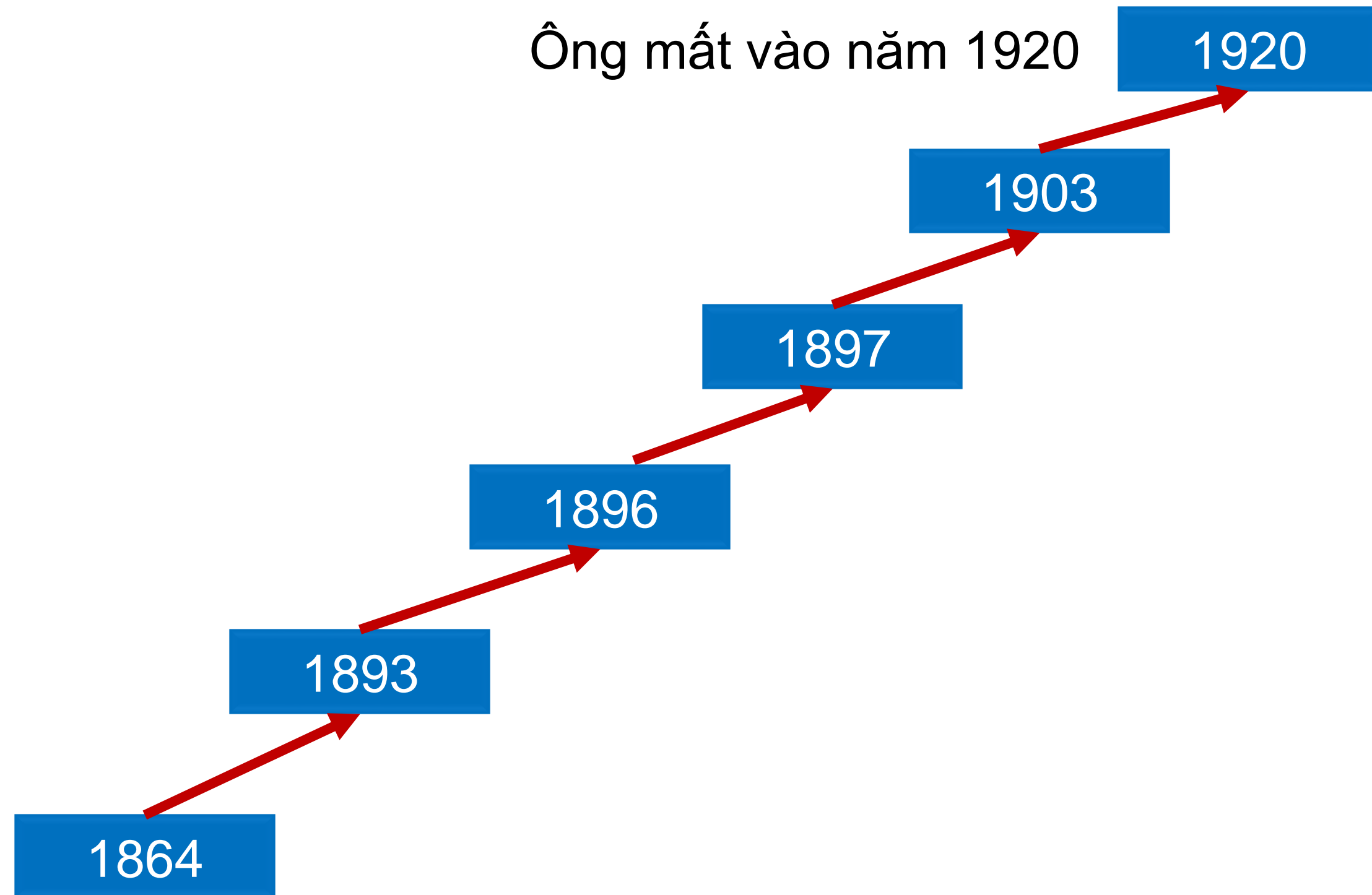
BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

Ông mất vào năm 1920

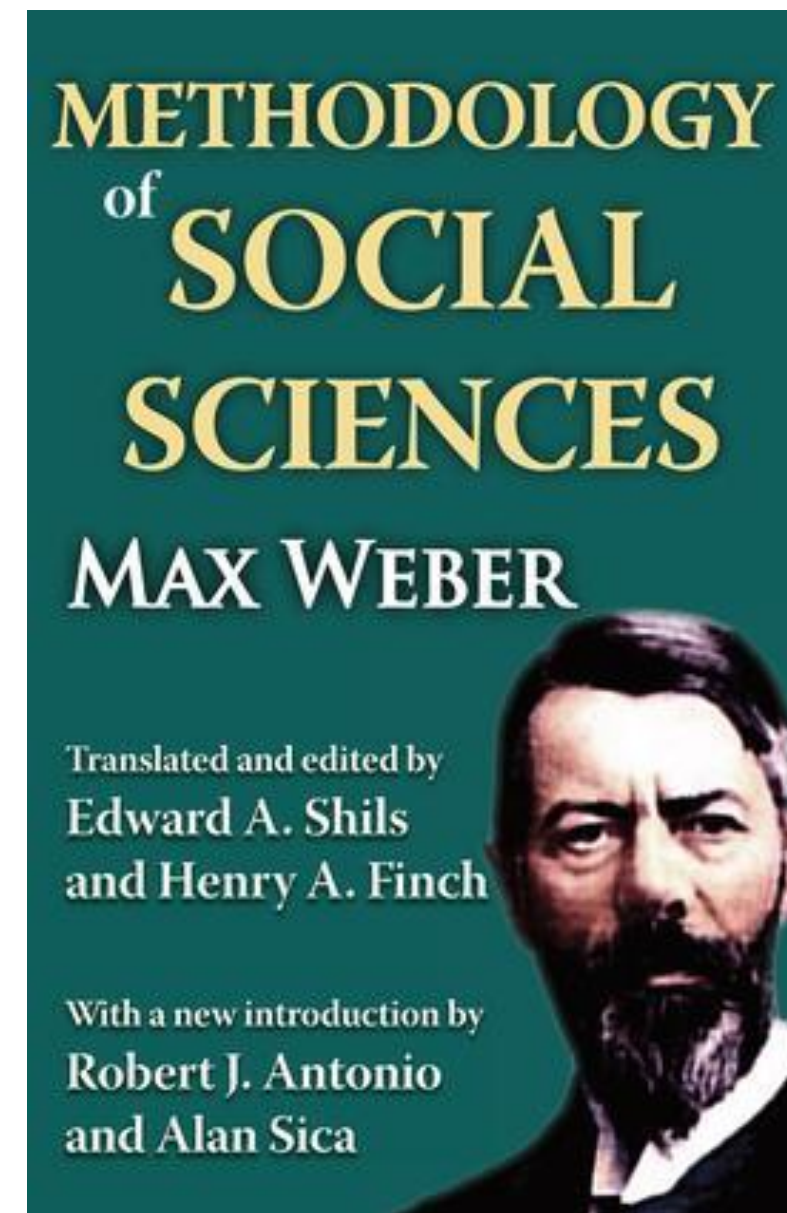
BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

- ❑ Những tác phẩm chính của ông viết vào lúc này chủ yếu bàn về các vấn đề phương pháp luận khoa học xã hội.

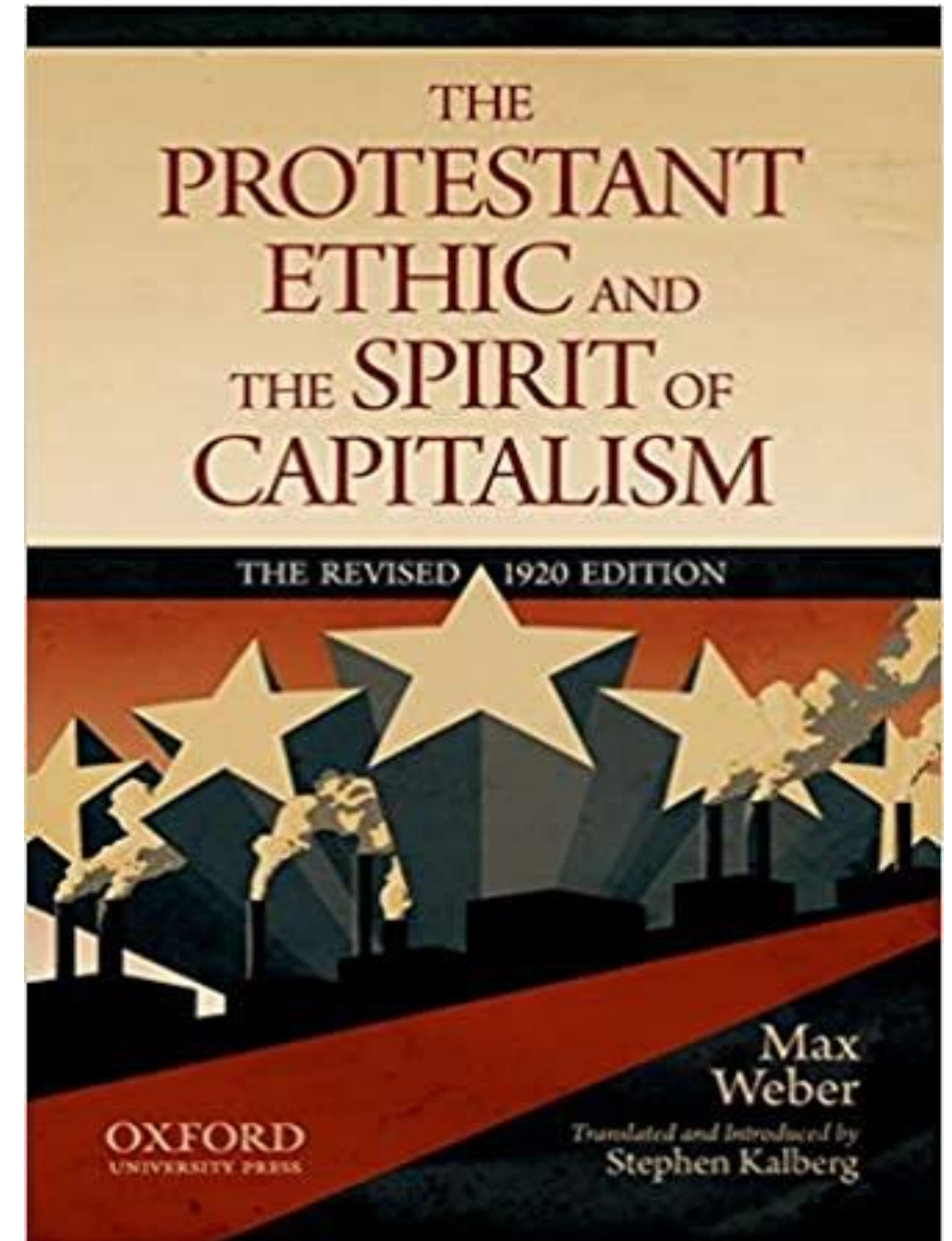
BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

- ❑ Những tác phẩm chính của ông viết vào lúc này chủ yếu bàn về các vấn đề phương pháp luận khoa học xã hội.
- ❑ Năm 1904, Max Weber đi du lịch sang Mỹ, khi trở về ông xuất bản cuốn sách được coi là kinh điển của xã hội học “Đạo đức tin lành và tin thần chủ nghĩa tư bản”.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

- ❑ Những tác phẩm chính của ông viết vào lúc này chủ yếu bàn về các vấn đề phương pháp luận khoa học xã hội.
- ❑ Năm 1904, Max Weber đi du lịch sang Mỹ, khi trở về ông xuất bản cuốn sách được coi là kinh điển của xã hội học “Đạo đức tin lành và tinh thần chủ nghĩa tư bản”.
- ❑ Năm 1909, ông đảm nhận nhiệm vụ chủ biên nhà xuất bản xã hội học. Cũng trong năm 1909 Max Weber bắt đầu viết công trình lý luận và lịch sử đồ sộ, cuốn Kinh tế và xã hội.

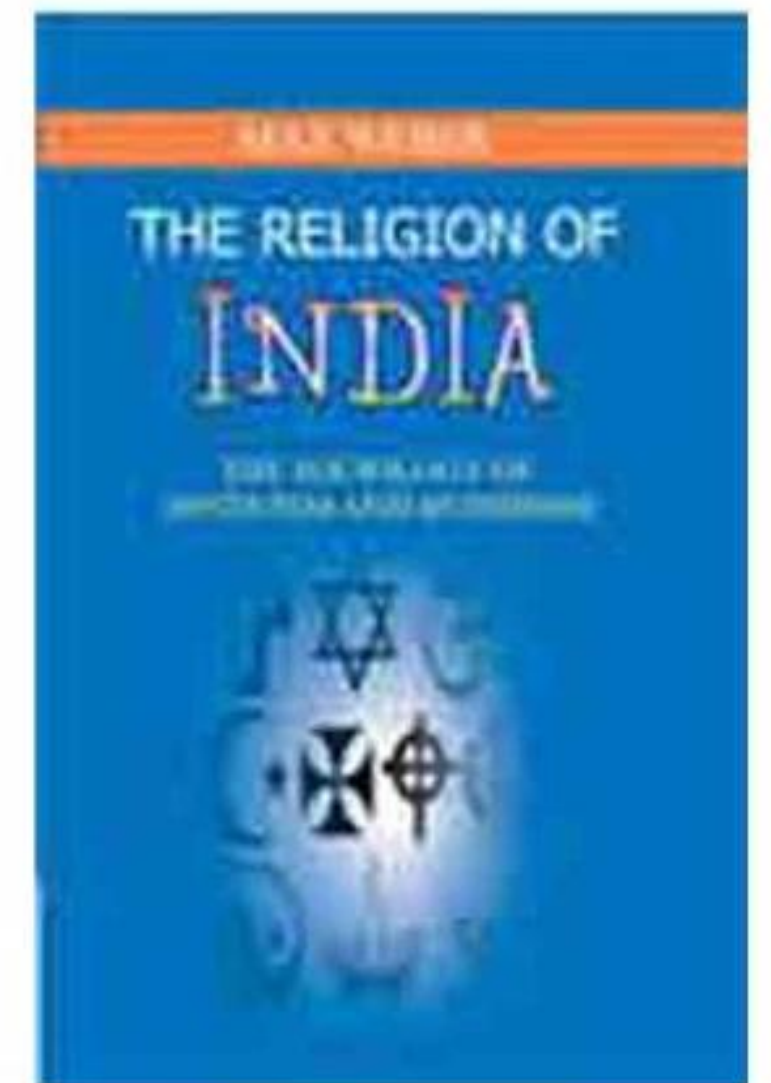
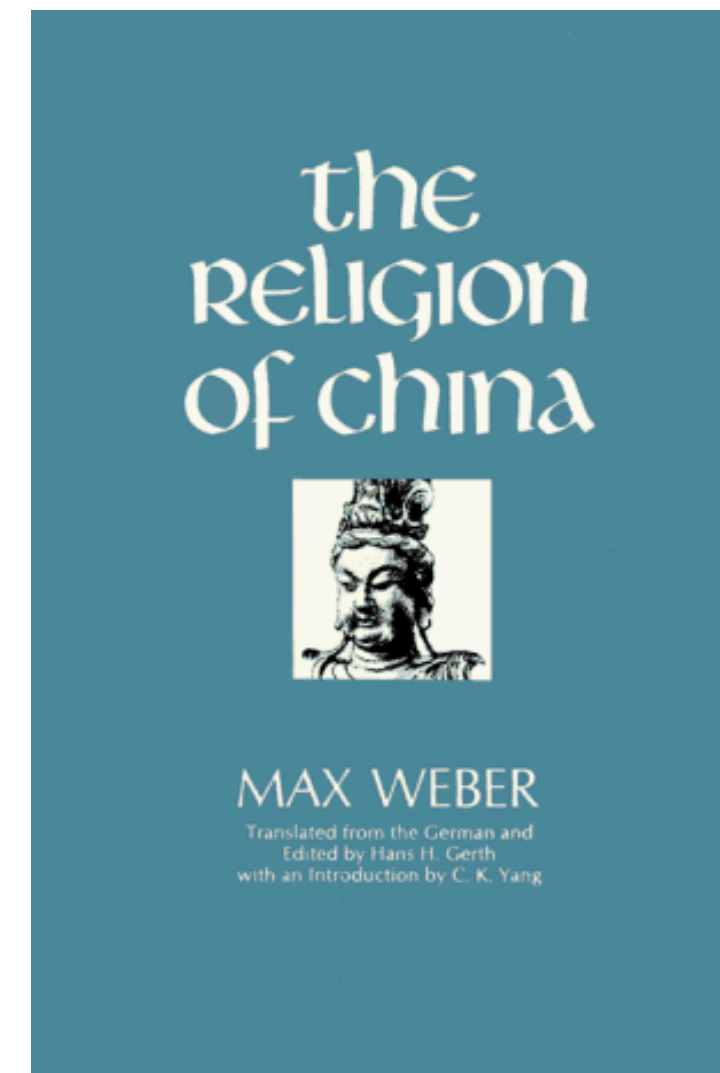
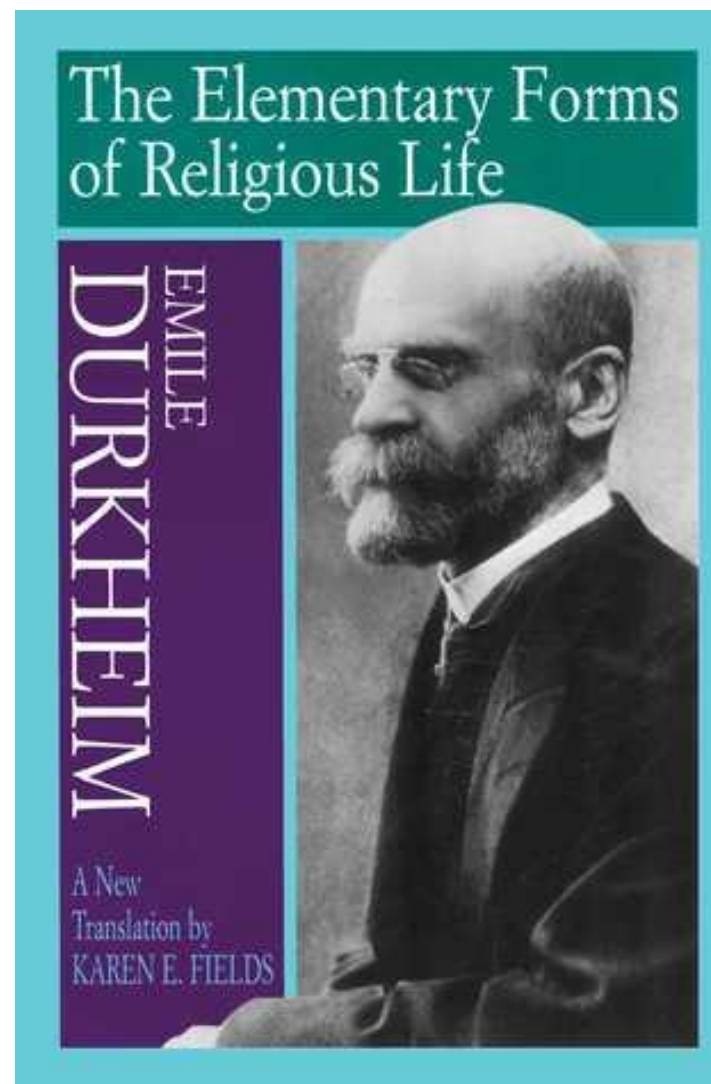
BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ MAX WEBER

MAX WEBER
(1864 - 1920)

- ❑ Max Weber tiếp tục nghiên cứu về vấn đề tôn giáo, nguồn gốc của thành thị và phương pháp luận khoa học xã hội. Ngoài những công trình trên, ông còn có những tác phẩm có giá trị khác như:

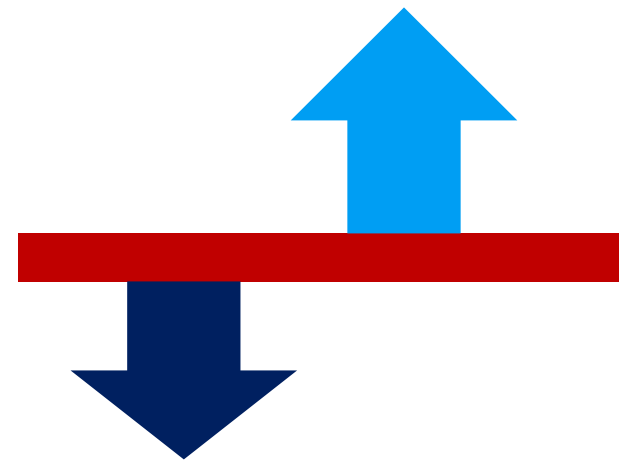

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Đóng góp to lớn về mặt phương pháp luận của Max Weber đối với xã hội học hiện đại gắn liền với bối cảnh lịch sử xã hội và triết học Đức cuối thế kỷ XIX.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Đóng góp to lớn về mặt phương pháp luận của Max Weber đối với xã hội học hiện đại gắn liền với bối cảnh lịch sử xã hội và triết học Đức cuối thế kỷ XIX.

Khoa học kỹ thuật, PPL Khoa học tự nhiên

Khoa học khác như triết học, lịch sử

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

- Đóng góp to lớn về mặt phương pháp luận của Max Weber đối với xã hội học hiện đại gắn liền với bối cảnh lịch sử xã hội và triết học Đức cuối thế kỷ XIX.
- Các cuộc tranh luận giữa khoa học tự nhiên và triết học, giữa nghiên cứu lý luận và nghiên cứu thực nghiệm.
- Đến cuối thế kỷ XIX, những cuộc tranh luận như vậy không gây được nhiều chú ý trong giới khoa học Đức.
- Một số người coi các khoa học xã hội như kinh tế học, sử học, xã hội học và khoa học chính trị là phi khoa học và không khách quan, cảm tính và kinh nghiệm chủ nghĩa, là giáo điều và kinh viện.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Bối cảnh lịch sử lý luận của xã hội học Max Weber thể hiện rõ nhất qua cuộc tranh luận về phương pháp luận ở Đức cuối thế kỷ XIX, chủ yếu xoay quanh ba vấn đề:

- Đối tượng của khoa học xã hội
- Phương pháp nghiên cứu của khoa học xã hội
- Mục tiêu của khoa học xã hội.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Max Weber và cuộc tranh luận về phương pháp

Cuộc tranh luận về phương pháp luận ở Đức cuối thế kỷ XIX, Max Weber đã chỉ ra sự khác biệt cơ bản giữa khoa học xã hội và khoa học tự nhiên

	Khoa học tự nhiên	Khoa học xã hội
Đối tượng nghiên cứu	Các sự kiện vật lý của thế giới tự nhiên	Hoạt động xã hội của con người
Tri thức khoa học	Hiểu biết về giới tự nhiên (thế giới bên ngoài).	Hiểu biết về xã hội, tức là thế giới “chủ quan” do con người tạo ra.
Phương pháp nghiên cứu	Chỉ cần quan sát các sự kiện của giới tự nhiên và tường thuật lại kết quả quan sát là đủ	Vượt ra ngoài phạm vi quan sát để đi sâu lý giải động cơ, quan niệm và thái độ của các cá nhân, đặc biệt giải thích xem những chuẩn mực văn hóa, hệ giá trị và những hiểu biết của cá nhân ảnh hưởng như thế nào đến hành động của họ.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Max Weber và cuộc tranh luận về phương pháp

Khi chủ trương rằng khoa học xã hội cần phải trung lập và “tự do”. Max Weber đã phân biệt rõ hai vấn đề:

Lựa chọn câu hỏi, chủ đề và lĩnh vực nghiên cứu

Mục tiêu nghiên cứu

Phương pháp luận nghiên cứu

Thủ tục, quy tắc, thao tác và phương pháp cụ thể của quá trình nghiên cứu

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Loại hình lý tưởng

- Cần nghiên cứu được cái chung và cái riêng của hiện thực xã hội.
- Là một phương pháp luận đặc biệt nhằm làm nổi bật những khía cạnh, đặc điểm và tính chất nhất định thuộc về bản chất của hiện thực lịch sử xã hội.
- Ở đây “lý tưởng” không có nghĩa là phân loại hay phán xét sự vật, hiện tượng căn cứ vào các chuẩn mực, giá trị, tiêu chuẩn đạo đức như tốt xấu, nên – không nên. “Lý tưởng” có nghĩa là **lý luận ý tưởng, khái niệm khái quát, trừu tượng**.

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

Loại hình lý tưởng

Căn cứ vào mức độ khái quát của loại hình lý tưởng, Max Weber phân biệt ba dạng loại hình lý tưởng.

LOẠI Ý TƯỞNG	NỘI DUNG
Dạng thứ nhất	Bắt nguồn từ tình huống xã hội, bối cảnh văn hóa và thời kỳ lịch sử cụ thể
Dạng thứ hai	Với tư cách là kết quả của sự khái quát hóa, trừu tượng hóa về những đặc điểm, tính chất của một loại hiện thực xã hội nào đó mà chúng ta có thể quan sát được.
Dạng thứ ba	Được xây dựng với tư cách là công cụ lý luận, công cụ khái niệm nhằm mục đích nghiên cứu một dạng nhất định nào đó của hành động xã hội.

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

QUAN NIỆM

❑ Theo Max Weber: “xã hội học là khoa học có nhiệm vụ lý giải, tức là giải nghĩa, thông hiểu động cơ, ý nghĩa của hành động xã hội” (Phạm Tất Dong, Lê Ngọc Hùng, 2008).

❑ Nghiên cứu hành động xã hội mà chỉ xem xét, phân tích những đặc điểm quan sát bên ngoài xã hội thì không đủ, thậm chí không có ý nghĩa xã hội học mà phải thông hiểu, lý giải, giải nghĩa.

❑ Mục tiêu của xã hội học là đưa ra những khái niệm chung, có tính chất khái quát, trừu tượng về hiện thực lịch sử xã hội.

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC MAX WEBER

QUAN NIỆM

- ❑ Tóm lại, theo cách định nghĩa của Max Weber, xã hội học vừa có đặc điểm của khoa học tự nhiên (giải thích nguyên nhân, điều kiện và hệ quả của hành động xã hội, vừa có đặc điểm của khoa học xã hội nhân văn (lý giải động cơ, ý nghĩa của hành động xã hội)

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

LÝ THUYẾT VỀ HÀNH ĐỘNG XÃ HỘI

 Max Weber: hành động xã hội là đối tượng nghiên cứu của xã hội học.

 Hành động xã hội là hành động được chủ thể gán cho nó một ý nghĩa chủ quan nào đó, là hành động có tính đến hành vi của người khác.

 Có bốn loại hành động xã hội:

HÀNH ĐỘNG
DUY LÝ –
CÔNG CỤ

HÀNH ĐỘNG
DUY LÝ GIÁ
TRỊ

HÀNH ĐỘNG
DUY CẢM
(CẢM XÚC)

HÀNH ĐỘNG
DUY LÝ –
TRUYỀN
THỐNG

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

KẾT LUẬN

MAX WEBER
(1864 - 1920)

- ☐ Sơ lược tiểu sử của Max Weber.
- ☐ Bối cảnh lịch sử xã hội và phương pháp luận
- ☐ Quan niệm phương pháp luận của xã hội học Max Weber
- ☐ Quan niệm của Max Weber về xã hội học
- ☐ Lý thuyết về hành động xã hội

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber sinh ra trong một gia đình theo đạo gì?

A

Phật giáo

B

Tin lành

C

Kito giáo

D

Cao Đài

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber sinh ra trong một gia đình theo đạo gì?

A

Phật giáo

B

Tin lành

C

Kito giáo

D

Cao Đài

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Người có ảnh hưởng tới sự nghiệp của Max Weber là ai?

A

Mẹ của Max Weber

B

Bố của Max Weber

C

Cậu của Max Weber

D

Em trai của Max Weber

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Người có ảnh hưởng tới sự nghiệp của Max Weber là ai?

A

Mẹ của Max Weber

B

Bố của Max Weber

C

Cậu của Max Weber

D

Em trai của Max Weber

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber bắt đầu có vị trí khoa học trong trường Đại học Tổng hợp Berlin vào năm nào?

A

Năm 1893

B

Năm 1839

C

Năm 1983

D

Năm 1993

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber bắt đầu có vị trí khoa học trong trường Đại học Tổng hợp Berlin vào năm nào?

A

Năm 1893

B

Năm 1839

C

Năm 1983

D

Năm 1993

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Tác phẩm “Tinh khách quan trong khoa học xã hội và chính sách công cộng” được Max Weber viết vào năm nào?

A

Năm 1903

B

Năm 1904

C

Năm 1907

D

Năm 1807

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Tác phẩm “Tính khách quan trong khoa học xã hội và chính sách công cộng” được Max Weber viết vào năm nào?

A

Năm 1903

B

Năm 1904

C

Năm 1907

D

Năm 1807

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber đi du lịch sang Mỹ, khi trở về ông xuất bản cuốn sách được coi là kinh điển của xã hội học “Đạo đức tin lành và tinh thần chủ nghĩa tư bản” năm nào?

A

Năm 1904

B

Năm 1905

C

Năm 1905

D

Năm 1989

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber đi du lịch sang Mỹ, khi trở về ông xuất bản cuốn sách được coi là kinh điển của xã hội học “Đạo đức tin lành và tinh thần chủ nghĩa tư bản” năm nào?

A

Năm 1904

B

Năm 1905

C

Năm 1905

D

Năm 1989

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber mất vào năm nào?

A

Năm 1925

B

Năm 1920

C

Năm 1930

D

Năm 1950

BÀI 6: XÃ HỘI HỌC MAX WEBER (1864 - 1920)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Max Weber mất vào năm nào?

A

Năm 1925

B

Năm 1920

C

Năm 1930

D

Năm 1950

TÀI LIỆU HỌC TẬP VÀ THAM KHẢO

- ❖ **File slide bài giảng PDF**
- ❖ **File hệ thống ngân hàng câu hỏi, đề tài tiểu luận file pdf**
- ❖ **Giáo trình: Nhập môn xã hội học**
- ❖ **Đề cương chi tiết file pdf**
- ❖ **Video bài giảng**

PHẦN GIỚI THIỆU MÔN HỌC ĐẾN ĐÂY LÀ KẾT THÚC

**CHÚC CÁC BẠN CÓ MỘT KHÓA HỌC THÚ VỊ VÀ HỌC HỎI
ĐƯỢC NHIỀU KIẾN THỨC BỔ ÍCH, HẸN GẶP LẠI CÁC BẠN
TRONG BÀI HỌC TIẾP THEO**